

5

Κ.ΠΑΛΑΜΑ

Ο ΚΥΚΛΟΣ
ΤΩΝ
ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΩΝ

ΣΠ. Γ. ΠΡΕΤΟΥΡΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 34
ΑΘΗΝΑΙ

~~A/3 23~~

~~A/3 24~~

722

417

A/3 Ar. 84

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

417

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΤΕ- ΤΡΑΣΤΙΧΩΝ

— "Η τοῦτο ἢ ἐκεῖνο !>

Ψυχὴ μου, ἀποκρίνεσαι :

— "Ὅχι ! "Ὅλα, κορμί μου !> Τὸ ζῆς καὶ τὸ ντύνεσαι.
Γυρτή, σφιχτοχέρα, στῆς κάσσας τὸν πλοῦτο,
μετρᾷς. Μιὰ ἢ λαχτάρα. Κ' ἐκεῖνο καὶ τοῦτο.

Κ. Π.

“Ο ΚΟΡΑΗΣ,”
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ & ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ — ΚΟΡΑΗ 7
1929

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΕΡΓΑ ΤΥΠΩΜΕΝΑ ΧΩΡΙΣΤΑ

Τραγούδια τῆς Πατρίδος μου.
Ὕμνος εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.
Τὸ μάτια τῆς ψυχῆς μου.
Ἰαμβοὶ καὶ ἀνάπαιστοι.
Ὁ Ταφος μὲ τὸν Πρῶτο Λόγο τῶν Παραδείσων.
Ἡ Ἀσάλευτη Ζωή.
Ὁ Δωδεκαλόγος τοῦ Γύφτου.
Ἡ Φλογέρα τοῦ Βασιλιᾶ.
Ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Μοναξιά.
Οἱ Καημοὶ τῆς Λιμνοθάλασσας.
Βωμοί.
Τὴ Παράκαιρα.
Δεκατετράστιχα.
Οἱ Πεντασύλλαβοι καὶ τὰ Παθητικὰ Κρυφομυλήματα.
Σκληροὶ καὶ δεῖλοι Στίχοι.
Ὁ κύκλος τῶν τετράστιχων.
Τὸ ἔργον τοῦ Κρυστάλλη.
Σολωμὸς (βιβλιοθήκη Μαρασλῆ).
Γράμματα (2 τόμοι).
Ἡρωϊκὰ πρόσωπα καὶ κείμενα.
Τὰ πρῶτα Κριτικά.
Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης.
Βιζυηνὸς καὶ Κρυστάλλης.
Ιούλιος Τυπάλδος.
Πῶς τραγουδοῦμε τὸ θάνατο τῆς Κόρης.
Πεζοὶ Δρομοὶ (2 πρῶτοι τόμοι).
Θάνατος παλληκαριοῦ.
Διηγήματα.
Τρισεύγενη.
Ἡ Ἑλένη τοῦ Verhaeren.

ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΘΑ ΤΥΠΩΘΟΥΝ ΧΩΡΙΣΤΑ

Τὰ κείμενα καὶ τ' ἀντικείμενα τοῦ κ. Ψυχάρη.
Ἡ Ποιητικὴ μου.
Τὰ χρόνια μου καὶ τὰ χαρτιά μου.
Πεζοὶ Δρομοὶ (τόμοι 3ος καὶ 4ος).
Οἱ τρεῖς Σάτυροι.
Τὸ δημοτικὸ τραγούδι (ὁμιλίαις ποῦ ἔγιναν στὸν «Παρνασσό»·
Καλλιμαχος.
Ἑλένη.
Πρόσωπα καὶ Μινόλογοι.
Τὸ τραγούδι τοῦ Καραϊσκάκη.
Ξανατονισμένη μουσική.
Περάσματα καὶ χαιρετισμοί.

1

Τώρα ή ψυχή μου τούς ταιριάζει, τούς γοργολαλει
σè τέσσερους χυμένη και κλεισμένη στίχους
όλους που κάνουν μέσα της μιà μουσική τούς ήχους.
Και σα να παίζω με τετράχορδο βιολί.

Στὸ βόρβορο ἴσα ἀπάνου κι ὁ ἥλιος πέφτει
καὶ λάμπει ὁ βόρβορος ὡς νά εἶναι ἡλιοῦ σταυραδερφός.
Ὁ ἥλιος κ' ἐκεῖ πάντα ἥλιος· δὲν ξεπέφτει·
μήτε κι ὁ βόρβορος ἀλλάζει· δὲ γίνεται φῶς.

— Κλείστηκαν οί ναοί ;

Τὸ λιβάδι ποῦ θὰ καῖ ;

Ποῦ θὰ πάη κ' ἡ μυστικὴ συμφωνία τῆς προσευχῆς ;

— Μὴ φροντίζης. Καίονται, δέονται μέσ' στὰ βάθη τῆς ψυχῆς.

Πάντα θὰ μᾶς ταράζη κάποιος δημιουργός,
ἢ ἐντός μας ἢ στὸν κόσμο ἢ κ' ἔξω ἀπ' τὴ ζωή.
Θεῶν ἢ θείων ὁ ἄνθρωπος γέρνει λειτουργός,
κι' ἀπὸ τὶς πέτρες τῶν παλιῶν ξαναχτισμένοι νέοι ναοί.

Χαρά σου θά ἦταν καὶ τιμὴ τὸ ποῦ ἔκαιγε λιβάνι
καὶ τὸ κερὶ στῆ δόξα σου καὶ ἀπόμερος ὁ ναός.
Τώρα κλεισμένος εἶν' ὁ ναός. Καὶ σοῦ φορεῖ στεφάνι
καὶ ἀόμματος, μὲ τῆ ματιὰ θεία μέσα του, ὁ λαός.

«Νῦν ἐμὸς εἰμι»

κράζεις τοῦ σπαθιοῦ σου, ὦ Κάτων !
Τοῦ θανάτου σου ἡ στιγμή
πάει πὺρ πέρα ἀπ' τὴ ζωὴ τῶν ἀθανάτων.

Τὸ ἴδιο, χτίστης, γκρεμιστής.
Οἱ σεισμοί, οἱ καιροὶ τὸ χτίσμα ρίχνουν.
κι ἂν καλὰ καλὰ τὸ στοχαστῆς,
τὰ ρημάδια ὀρίζοντες μᾶς δείχνουν.

Δημοκρατικός ; Μοναρχικός ;
Δὲν πιστεύω σὲ ξεχωριστὴ θρησκεία.
Μεγαλουργὸς εἶν' ὁ ἄνθρωπος παντοῦ, ὁ κακὸς
ξέρει καὶ σκάφτει λάκκους μέσα σ' ὅποια Πολιτεία.

Ἡρωες. Ὁ καθένας μου γυρεύει
στὸ τραγούδι μου νὰ ζήση. Ὁ νοῦς
δὲν τὸ θέλει, προτιμᾷ νὰ τοὺς λατρεύη
στῶν ὀνείρων μου τοὺς οὐρανοὺς.

—Δὲν ἀξίζω τίποτε. Νὰ μ' ἀγαπᾶ
τὴν καρδιά σου τὶ τὴν κάνει ;

—Μὰ ἡ καρδιά μου ποὺ ἔτσι πλάϊ σου—τὴν ἀκούω—χτυπᾶ,
νὰ στὸ πῆ δὲ φτάνει ;

Ἡ Ἑλλάδα ! Πάντ' ἀνάστασις μέσ' ἀπ' τὸ κρύο τὸ χῶμα.
Πάντα θᾶχην ξαφνικὴ καὶ μιὰ Δευτέρα Παρουσία.
Μὴν τὴν κρατᾶτε στής λατρείας κλεισμένη τὰ Μουσεῖα,
τὸ τραγούδι τὸ στερνὸ δὲν τὸ τραγούδησε, ὄχι, ἀκόμα.

ὦ Ἐσὺ πὸν μέσ' στὸ ἐλληνικὸ ἡλιογέννητο ἀκρογιαλί
τοῦ ὄνειρεμένου μᾶς θυμίζεις φεγγαριοῦ τὸ φῶς,
πῶς παίρνει ἀπὸ τὸ φέγγος σου μιὰν ἄλλη δόξα πάλι
δοξασμένος ὁ στίχος μου, τῆς χάρις σου ἀδερφός !

Κορώνα τῶν ἐπιστημῶν, θαυματουργή Χημεία,
καὶ μέσ' ἀπὸ τὰ σκύβαλα στολίδια βγάζεις καὶ πετράδια.
Μπορεῖς τὰ τίμια νὰ τὰ πλάσης μὲ τὴν ἀτιμία,
νὰ βρῆς παλμοὺς ἐρωτικοὺς καὶ μέσα στὴν καρδιά τὴν ἄδεια;

Δὲ γνωρίζει ἀπὸ γεράματα ἢ ψυχῆ,
δὲν ὑπάρχεις ὅ,τι χρόνος λέγεσαι,
στῶν πνευμάτων τὴν περιοχῆ,
Φλόγα, καῖς, δὲν καίγεσαι.

Χαίρετε, ὦ τόποι ποῦ ἔζησα μ' ἐσᾶς τὰ πρῶτα μου τὰ νιάτα!
Βράδιασα. Ἐσᾶς τῆς νέας χρονιᾶς ἢ αὐγῆ στὰ βράδια νὰ
[μὴν πάη,
πάντα νὰ μεγαλώνετε δροσάτα στῆς αὐγῆς τῆ στράτα,
τὰ δῶρα πάντα ἢ προκοπὴ γιὰ σᾶς πιὸ πλούσια νὰ
[σκορπάη.

“Υστερ’ ἀπ’ τὸν κατακλυσμὸ πὸν φέρουν τὰ στοιχεῖα,
ν’ ἀνοίγῃς τὸ παράθυρο πρωῖνός
κάτου ἀπὸ τὸ χαμόγελο πὸν εἶν’ ὅλος ὁ οὐρανός,
νὰ κ’ ἡ εὐτυχία!

Χτεςινή Χαΐδω, φάντασμα καιροῦ πανάρχαιου τώρα,
κ' ἐσύ, Ἀντιγόνη, τωρινή γειτονοπούλα ώραία,
νέα καὶ παλιά, ἴδια εἶδωλα, τὴν ἴδια ζοῦν τὴν ὥρα,
κ' ἐσύ, Ἀντιγόνη, σαρκικὴ χαρά, κ' ἡ Χαΐδω, ιδέα.

Κι' ἄν εἶναι τ' ἄνθια ἔξωτικά, γοητευτικά στὰ θερμοκήπια,
στὸ σινεμὰ ἐνθουσιασμοὶ καὶ σεληνιασμοὶ στὰ ἐρείπια,
καὶ τὰ στεφάνια γιὰ τὰ σπòρτ καὶ γιὰ τὸ νοῦ τὰ κατα-
[φρόνια,
στήν καθαρή ἀτμοσφαῖρα ζοῦν τέχνη, ὀμορφιά, γερές,
[αἰώνια.

Εἶσαι, τί εἶσαι στῆς ζωῆς τὸ γοργοπέρασμα ;
Στὸ ποτήρι τὸ χρυσὸ τῆς τέχνης κέρασμα,
ἢ τὸ στάλασμα τοῦ ἀνθοῦ πού μοῦ προσφέρει
μέσ' στὸ θάμπος τῆς βραδιᾶς μου ἓν ἄσπρο χέρι ;

Τὴ χαρὰ τοῦ πλαστικοῦ, τὴ μουσικὴ
τῶν πουλιῶν, τῶν περισσότεχνων ὀργάνων
ἀποζήταες· καὶ σὲ πάει μοῖρα κακὴ
στὴ φωτιά, Ψυχὴ, τῶν πόθων, πλάνων.

Δὲ γεννιέται τίποτε, οὔτε σβύνει,
γίνονται ὅλα φυσικά, ὑπερφυσικά,
κι ὅσα ὁ κόσμος θεία λαλήματα γροικᾷ
κι ὅλα, ἀντίλαλοι· κ' οἱ θεοί, κ' ἐκεῖνοι.

Τίποτε δὲ μένει, μὰ καὶ δὲν περνᾶ,
κι ἡ ζωὴ ποῦ φαίνεται χαμένη
ζῆ κ' ἐκείνη καὶ μᾶς τυραννᾶ
βρυκκολακισμένη.

Τὸ ξερὸ κλωνάρι τῆς μυρτιᾶς
μὲ τὴν ἔγνοια τῆ δική σου ἄς ἀποχτήση
στοῦ χερσιού σου τὸ πιετὸ καὶ στῆς ματιᾶς
τ' ἄνθισμα ποὺ δὲν τὸ γνῶρισε στὴ φύση.

Ξένο τῆς μετέμβειας ἀρμονίας,
μὰ στοῦ Λόγου τὸ τετράχορδο ἐσὺ κάτι
μουσικό, μὲ τὸ κεντρὶ τῆς θείας μανίας
φερτὸ χέρι ἀπὸ τῆ νήτη ὡς τὴν ὑπάτη.

Ἄγρια καὶ καταδεχτικιά, καὶ ἡ σαΐτεύτρα καὶ ἡ σελήνη,
Ἄρτεμις, τέρας δίμορφο, σμίγεις μὲ τὴ θεότητά σου
τῆς παρθενιάς τὸν Ὀλυμπο καὶ τῆς γυναίκας τὸ καμίνι
καὶ τὸν ἀγνό σου Ἰππόλυτο μὲ τὸ λαμπρὸ Ἐνδυμίωνα σου.

Πόλεμος, υπῆρξε, ὑπάρχει, καὶ θὰ ὑπάρχει,
καθὼς ἦταν, εἶναι, θὰ εἶναι κεραυνός.
Ὅταν ἡ ὥρα του ἔρθῃ, πόντος, γῆ, οὐρανὸς
καρτεροῦν τὸ πρόστασμά σας, πολεμάρχοι!

Πάντα καὶ στὸ μεταξὺ λόγια, σύμβολα, θεῖα, τρία
θὰ λατρεύονται σὲ ναοὺς μιᾶς θρησκείας ὀνειρευτῆς.
θὰ γελοῦν οἱ πονηροὶ καὶ θὰ ψέλνῃ ὁ ποιητής:

Δόξα, εἰρήνη, κ' εὐδοκία!

Γυναίκα μεγαρίτισσα φτωχή πού θάφτεις καὶ ζεσταίνεις
τὰ κόκκαλα στὸ ντζάκι σου τὰ σκόρπια πού ἦταν ὁ Φω-
[ρίων,
μ' ἐκείνον ὅταν θὰ βρεθῆς νύφη στὸ φῶς τῶν Ἑλυσίων,
σὰν τοῦ Ἀχιλλέα θὰ λάμψετε τὸ ταῖρι ἐκεῖ καὶ τῆς Ἑλέ-
[νης.

Ὅσες ὀνοματίζετε ψυχῆς καὶ ἀρχόντισσες καὶ δοῦλες,
Μαρία, Ἑλένη, ὀνόματα, σὰν ἄγγιχτη εἶναι ἡ μουσικὴ σας,
ψηφία, φωνήεντα, σύμφωνα, σὰν τὶς ἀστάλαχτες δροσοῦλες,
τ' ἁγίου Βαγγέλιου καὶ τοῦ Ὁμήρου ἀντίφεγγα. Οἱ θεοὶ
[μαζί σας!

Τοῦ Βιργιλίου ὁ δολερός, καὶ δῶρα φέροντας, Δαναὸς
δὲν εἶμαι ἀταίριαστος γιὰ μὲ καὶ ὁ ἔπαινος καὶ ὁ ψόγος.
Τοῦ Γκαῖτε μὲ ἤυρε μαντικὸς καὶ μιὰ γιὰ πάντα ὁ λόγος:
«Μαζὶ καὶ πιστὸς καὶ ἄπιστος.» Ἐτσι τὸν ἔπλασε κι ὁ Θεός».

Μισεῖς καὶ τρέμεις καὶ ἀγαπᾶς καὶ σβυέσαι καὶ συγκυ-
 [λιστὸς
 ἐκεῖ ὅπου γίνονται σὰ μιὰ ψυχὴ ζωή, ἄνθρωπος καὶ κτῆνος.
 Στὸ σῶμα ἢ δίψα ἀκράταγη, στὸ πνεῦμα ὁ τόπος πρὸ φρι-
 [κτὸς
 ἀπὸ τοὺς κύκλους πὸν ἔπλασε στὴ Κόλασή του ὁ Φλω-
 [ρεντῖνος.

Κύριε καὶ μήτε στ' ὄνειρο, Κύριε, νὰ ἰδῶ δὲν τὸ προσμένω
στὴ νύχτα, ἀκόμα κι ἀπὸ μιὰ χαραματιά, πὼς ξημερώνει,
καὶ πὼς τοῦ δρόμου τὸ σκυλὶ τὸ ρυπαρό, τὸ λιμασμένο
χέρι ψυχῆς πονετικῆς γέρνει καὶ τὸ περιμαζώνει.

Πίνδαρέ, τῆς λύρας θαῦμα, τόσο δὲ μὲ ἀναγαλλιάζεις
γιὰ τὴ δόξα στοὺς λεβέντες τῶν ἀγώνων ποὺ μοιράζεις,
ὅσο γιὰ τὰ ὕψη πάντα ποὺ ἀνεβάζεις καὶ κρατεῖς,
διαλαλώντας τα, τὸν ὕμνο ποὺ μᾶς δίνει ὁ ποιητής.

Μήτ' ὁ οἰστροήλατος τοῦ Αἰσχύλου μὲ δονεῖ παλμός,
τῶν θεῶν οὔτε καὶ ἡ γαλήνη ποῦ τὴν ἔκλεψε ὁ Φειδίας,
ὅσο ἐσὺ μὲ συνεπαίρνεις ὁ λειτουργικὸς ψαλμός :

Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας !

Nulla dies sine linea. Νὰ ὁ χρησμός ὁ κινητῆς
ἀπὸ τὴν Πυθία τῆς Τέχνης γιὰ νὰ φτάσῃ τὴν κορυφή.
ΠΑίρουν τὸ χρησμό, τὸν κάνουν καὶ φτερό τους καὶ καρφί
τῆς ἐντέλειας ὁ ζωγράφος κι ὁ τιτάνειος ποιητής.

Τὸ φειδίσιον ἀνάερον ἀνέβα τοῦ καπνοῦ
τοῦ τσιγάρου μου στὸν ἥλιο καὶ ἀσημένιο καθὼς λάμπει,
τὴν ὠραία μου δείχνει σκέψη, προτοῦ νᾶμπη
μέσ' στὴ φράση ποὺ τὴν πλάθει, πῶς κυμαίνεται στὸ νοῦ.

Ὅλο ρωτῶ : τὰ μάτια μου, τὰ χεῖλη μου, τὰ χέρια,
τὸ νοῦ, τὸ μεροκάματο, τοὺς ἴσκιους, τὰ νυχτέρια,
τί ἔχουν καὶ τρέμουν ἄλλαλα κι ἀνάφτουν καὶ χλωμαίνουν,
καὶ τί τὰ ζῆ, καὶ τί τὰ σβεῖ ; Καὶ μοῦ εἶπανε :

— Προσμένουν.

Μὴν ἀκοῦς οἱ ξέν', οἱ ἀθῶοι κ' οἱ κακόγνωμοι ὄσ' ἀνόητα
 [λένε
 γιὰ τοῦ στίχου μου τὸ νοῦ, τὴν περπατησιά, τὴν ἀρμονία,
 ν' ἀπαντᾷς μὲ τὴ σιωπῆ, νὰ κεντρώνῃς μὲ τὴν εἰρωνεία.—
 Δὲν ἀκοῦς τὰ μάτια σου ποὺ τὰ κάνει ὁ στίχος μου
 [νὰ κλαῖνε;

Εύαισθησία τῆς γυναικός !
καὶ σ' ὅποιον ἄνθρωπο φωλιάζεις,
ἢ θηλυκὸς ἢ ἀρσενικὸς,
εἶναι ψυχὴ, τὸν ἀνεβάζεις.

Θεὲ τοῦ ἐλέους, ὁ κόσμος πιά ζῆ ἀφτέρωτα
σὲ λυσομάνημα τυφλὸς ἀγύρευτο.
Στ' ἀντρόγενα βάστα τον πιά τὸν ἔρωτα,
τοῦ ἐλέους Θεέ. ἀβασίλευτο, ἀπονήρευτο !

Ἔρχεται ξανά ἡ λατρεία τοῦ μεσαίωνα, λές, ἡ μία
μπρὸς στὴ φλόγα καὶ τοῦ ἴδιου ἐνὸς βωμοῦ ;
Μπά! Καὶ θεοὶ κι ἀντίθεοι πάντα. Τοῦ Λενὶν ἡ βασιλεία
καὶ τὸ σήμαντρο τοῦ Θωμισμοῦ.

Ἄ! Τραγωδία πάντα κ' ἡ ζωὴ. Δίκαια θ' ἀποφασίσης
ἢ μὲ καταδικάσης ἢ μὲ συμπαθήσης.

Μεσ' στὸ παιγνίδι ἀφρόντιστο, ἴλαρὸ τοῦ τραγουδιοῦ,
κ' οἱ ἀδυναμίες μου κ' οἱ ἀμαρτίες, παιδιοῦ.

Στὴν ἀσημένια κασσετίνα μέσα ἄσπρα χαρτιά,
τὰ πλουμίζουν μαυρειδερά σημάδια,
τοῦ στίχου εἶναι τ' ἀτίμητα πετράδια,
καρδιὰ τὴν κασσετίνα κάνουν ποὺ τὴν καίει φωτιά !

Τῆς ἀσημένιας κασσετίνας ἡ κυρά,
τὴν ἀσημένια ὅταν ἀνοίγῃ κασσετίνα,
νὰ τῆς μοσχοβολᾶν οἱ σίχοι πιδὸ πολὺ ἀπὸ κρίνα,
νὰ τῆς ὑψώνουν τὰ ὄνειρα πιδὸ ἀνάλαφροι κι ἀπὸ φτερά.

Ἄμοιαστος, ἄβγαλτος κόσμος μέσα μου στριμωμένος,
μὲ πνίγει. Τόποι, πρόσωπ', ἀράχνες. Εἶδες ποτέ σου
νὰ συγχορεύουν Πυθίες, γυναῖκες, ὁ νοῦς, τὸ Γένος,
ἥρωες τῆς Ρούμελης καὶ φιλόσοφοι τῆς Ἐφέσου ;

Σκυφτός, παιδί, πὸν σκάλιζα τὴ γῆ καὶ ἀκολουθοῦσα
στοὺς δρόμους καὶ στοὺς μόχθους των τὰ ἐργατικὰ μυρ-
[μήγκια,
ξάφνου τί μ' ἀνατρίχιαζε; Τὸ πέρασμά σου, ὦ Μοῦσα,
μὲ τὴ σιωπὴ σου, μουσικὴ, μὲ τὴ ματιὰ σου, λύγκεια.

Τὸ τραγούδι, καὶ λουλούδι καὶ καρπὸς μαζί,
στὸν ὕπνο ὄνειρο, στὸν ξύπνο πλάσμα ζῆ,
ἡ καρδιὰ νερὸ τὸ χύνει ἀπὸ βάθην, ἀπὸ οὐρανοῦς.
Ποταμό, τὸ κάνει ὁ νοῦς.

Ψυχὴ τὰ μάτια [τὰ ἤμερα καὶ τὰ στοχαστικά,
τὰ ἴμάτια σου ποὺ ἀμίλητα κρατᾶνε μυστικά,
ψυχὴ καὶ τὰ κρινόχερα ποὺ πλέκονται στεφάνια
καὶ ἀνοίγονται καὶ δίνονται σὰ μυστικὰ Θεοφάνεια.

Ἐλεγε ἡ μιὰ ψυχὴ : «Χαμένη ἀγάπη ἀργοπορήτρα...»
Μὰ κ' ἡ ἄλλη : «Ὅχι. Δὲν ἔρχεται, κι ἂν ἔρθ' ἡ ἀγάπη,
[ἀργά,
μῆτε ἀπ' ἀργὰ βήματα ξέρει, μῆτε ἀπὸ γοργά,
πάντα θὰ ρθῆ στήν ὥρα της, δένει, καὶ παίρνει λύτρα.

Μονόθεος. Μὰ καὶ τίνος θεοῦ τὰ γόνατα θ' ἀδράξεις,
προσκυνητῆς Ὀλύμπου ποιοῦ, τῆς τέχνης ἢ τῆς πράξης;
Θὰ ζῆς μὲ τὴν ἀσάλευτη μέσ' τοὺς καιροὺς Ἑλλάδα
τοῦ Ὀμήρου, ἢ μὲ τ' Ἀλέξανδρου τὴν ἀστραπὴν Ἰλιάδα;

Ξένα καὶ δίχως ὄνομα, χωριό, ἄνθρωποι, καὶ ἀκόμα
δέντρα καὶ ζῶα. Μᾶς δέχτηκαν μὲ τὸ φιλὶ στὸ στόμα,
κ' ἐμεῖς περαστικοί. Ρωτῶ στὸ νοῦ ὅταν θὰ τὰ φέρω:
Ποῦ; Πότε; ξύπνου θύμηση; τ' ὄνειρο τοῦ ὕπνου; Ξέρω;

Ἐμεῖς ποὺ δὲ χορταίνουμε τὰ περασμένα, ώραῖα
τὰ βλέπουμε, καὶ τ' ἀγαποῦμε καὶ τὰ τραγουδοῦμε,
στοὺς δρόμους ποὺ ἀργοσκάφτει τοὺς τῶν αὐριανῶν ἡ ἰδέα,
καὶ δουλευτάδες πιὸ γεροί, πιὸ στέρεα περπατοῦμε.

Καίσαρες, Νέρωνες λογιῆς, Λενὶν καὶ Ροβερσπιέρων
φιλοσοφίες, εἶν' ἄρκετὰ τὰ δάκρυα τῶν μητέρων
γιὰ νὰ σᾶς πνίξουν! ὦ γοερὰ ποτάμια τῶν αἱμάτων
καὶ κορωνάτων καὶ λαϊκῶν, μαρτύρων καὶ θυμάτων!

Κ' ἐσὺ τῶν δεκαπέντε μου χρονῶ φωτιά, Εὐανθία,
κ' ἐσὺ τῶν ὄριμων καιρῶν μεθυστικὴ ἀνθοσμία,
στοὺς τάφους καὶ ἄν ἐλυώσατε, πνεύματα κι' ἄν πλα-
[νᾶστε,
ὅπου εἴσαστε, ὅ,τι ἐγίνατε, μακάριες πάντα θά'στε.

Στοῦ Παρθενώνα τὴν κολώνα ἀκκουμπιστὸς—πέρασαν
 [χρόνια—
 τὴ Μοῦσα τοῦ ρομαντισμοῦ μὲ τὸν ὀλύμπιο τὸ Φειδία
 τοὺς ἀρρεβώνιασα, ἱερέας διαβάζοντας τὴν ψαλμοῦδια
 μέσ' στὴν **Κατάρρα** ποὺ ἔρριξε τοῦ Ἑσκώττου ἢ Ἀθηνᾶ
 [ἢ Βυρώνεια.

ὦ! τοῦ Ἔρωτα καὶ τῆς Ψυχῆς ὁ πολυνόητος μύθος,
αὐτὸς μὲ πρωτομέθυσε παιδάκι στὸ βιβλίο,
κι αὐτὸς καὶ τώρα μᾶς μεθᾶ στὸ ἴδιο βιβλίο, τοὺς δύο.
Ποιὸς νὰ σοῦ τῶλεγε, καρδιά, πὺ δέρνεις μου τὸ στήθος;

—Εἴστε σ'αὐτὸ τὸ ἀπάντημα μιᾶς ξαφνικῆς στιγμῆς
ἀραχνιασμένου ποιῶ σπιτιῶ μισόκλειστοι φεγγίτες;
—Τὰ γαλανὰ, τὰ οὐρανικὰ μιᾶς κόρης μάτια εἴμαστ'
[ἐμεῖς,
τῆς νιότης σου ὄνειρόθρεφτης οἱ ἀφίλητοι μαγνήτες.

Σκλαβιές, ἀρχοντιές, κυβερνῶ, σκάπτω, γράφω,
τὰ πάθη, τὰ μίση, τὸ πένθος, ὁ θρηῆνος
μᾶς καῖνε. Γερνᾶμε. Καὶ πάμε στὸν τάφο,
σὰ νά εἶταν ἡ κούνια τῆς μάννας ἐκεῖνος.

Καὶ ἀπὸ τῆς πλέμπας τὰ θολὰ κι ἀπ' τὸ γαλάζιο τὸ αἷμα,
λαῶν εἶδωλα, δάφνες ποιητῶν, εἶτε γροθιά, εἶτε στέμμα,
τ' ὄνειρο, ἢ μεταφυσικὴ, τὰ φυσικά, πνεῦμα, ὕλη,
τοῦ κόσμου ἀφέντρα ἢ δύναμη, κι ἄν ξίφος κι ἄν κοντύλι.

Τὸ χρέος, γυναίκα, ἀγάπησες, κ' ἡ ἀγάπη σοῦ εἶναι χρέος,
ὁ κλῆρος σου στὴ ζωὴ σκληρός, ὅσο στὴ σκέψη ὠραῖος.
Καὶ στὰ βασανισμένα σου, γιὰ νὰ σταθοῦν ζωογόνα,
χρόνια τὰ ὀλάσπρα σου μαλλιά τῶν κρίνων ἢ κορώνων.

Πέρασε τὸν Ἀτλαντικό, γεννήθηκε στοῦ νέου τοῦ κόσμου
τὰ βάθη, τόπους ἄλλαξε καὶ γλώσσες, κ' ἔγινε δικός μου
ξένος ὁ στίχος, ξάφνισμα καὶ γέλιο σιὸν πεζό:
Νὰ σβύσω γιὰ τὴν ὀμορφιὰ παρὰ γιὰ τὸ φῶμι νὰ ζῶ.

Τῆς τέχνης ἄστρο, σ' ἔκραξαν τὰ στόματα τῶν αἰώνων
Θεία Κωμῳδία, τοῦ ἀθανάτου καὶ τὴν πορφύρα ἐντύθης.
Στὴ ζωὴ στιγμῶν παράδεισων καὶ καταχθόνιων πόνων
μετέωρα πόσα χάνονται στὴν ἄβυσσο τῆς λήθης!

Στροφή παμπάλαια, μοῦ ἔρχεται χωρὶς νὰ τὴ γυρεύω,
θαμμένη, μέσ' ἀπ' τὴν καρδιὰ στὰ χεῖλη: «Σὲ λατρεύω!
Σὰν ἔρθουν τὰ μεσάνυχτα, μὴν τὸ κοιτᾶς τὸ ἀστέρι,
τὸ χέρι μου εἰν' ἀνήμπορο νὰ πάη νὰ σοῦ τὸ φέρῃ.»

Όρμή, στιγμή, ροή, μυστική, δημιουργική, μαντεύτρα,
διορᾶς, διαισθάνεσαι, εἶς' ἐσὺ τὸ ποῦ δὲν εἶναι ἡ Σκέψη.
Κ' ἐσὺ δὲν εἶσαι ἀπὸ τὸ Νοῦ, θεῖο; Τὸν πατέρα σου
[πλανεύτρα,
ξένο, τὸ ἴδιο τὸ σπλάχνο του πῶς εἶναι θὲς νὰ τὸ πι-
[στέψη;

Περνοῦσαν. Πόσες πέρασαν ! Κ' εἰς κάθε νέο μπροστά μου
τοῦ ἔρωτα ξάφνισμα, καὶ μιὰ φωνή, παλιοκαρδιά μου,
σοῦ ξέφευγεν :—'Αγάπη μου, πρόβαλε πιά καὶ κάνε
νὰ ξημερώση, κ' οἱ νεκροὶ στὰ μνήματα νὰ πᾶνε.

Στὴν ἐκκλησιά μου λειτουργῶς. Τὰ μάτια πρὶν τὰ κλείσω,
τ' ὀρκίζομαι, ἀλειτούργητοί μου Ἅγιοι, σ' ἐσᾶς ποὺ ἀκόμα
μὲ βλέπετε νὰ στέκωμαι χέρια ἄδεια, βουβὸ στόμα,
θὰ ψάλω τὰ τροπάρια σας. Νὰ μοῦ κρατᾶτε τὸ ἴσο.

Ούτε ἡ σεμνὴ τῆς Μήλου θεά, τοῦ Ἄπολλωνα οὔτε ἡ
[χάρη,
μήτε ἡ Κνιδία ποῦ τὸ φιλὶ τὴν πλάθει, ὄχι σμιλάρι.
Στοῦ ἡδονοσάλευτου ὕπνου σου τὴν κλίνη ἐσὺ ποῦ
[φέρνεις
τὴν ἀρσενικοθήλυκη γοητεία, μὲ συνεπαίρνεις.

Τῆς χλόης ὦ τρεμοσάλεμα, τοῦ διάφανου σιὸ ρυάκι
νεροῦ πὸν πάει περίχαρα τραγούδι σιγαλό,
σιὸ χῶμα πὸν χαμοπετῆς γιὰ τὸ σπειρὶ πουλάκι,
τῆς παπαρούνας πύρωμα, φλοῖσβε σὸν πρᾶο γιαλό...

Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν σου ἕλκονται καὶ σταλάζει ἡ γλύκα τοῦ φιλοῦ,
ὡς δακρυοστάλαχτο πικρὸ τὸ χαμογέλιο σου εἶναι,
στὴν ὄψη σου ἓνα σύγνεφο παλεύει μὲ τὸ φῶς τοῦ
[ἡλιοῦ,
πόθεν καὶ πόθεν, λυρική ψυχὴ, ψυχὴ μου γίνε !

*Ονειρο. Κ' ἔβλεπα ἀπὸ μιὰ κορυφή, καὶ ἡ χώρα ξένη
καὶ ὀλόφωτα ὅλα, ὀρίζοντες, θάλασσα, γῆ, ἀκρογιαλὶ.
Πατρίδα μου, φτωχὴ σου ἐλιά, στὴ γῆ σου ριζωμένη,
τὰ ξένα τὰ ὄνειρεύομαι μὲ τὰ δικά σου κάλλη.

Τὰ ὄμορφα τ' ἀγάπησα, ποιητής,
δὲν τοὺς ἄπλωσα ποτὲ ζητιάνου δίσκο.
Στ' ἀργαστήρι μου ἀναχωρητής,
μέσα μου τὰ βρῖσκω.

Στὴ σκάλα, γιὰ τὰ γιασεμιά. Μὰ οὐτ' ἓνα γιασεμὶ
μὲ τ' ἄσπρο του χαμόγελο νὰ μὲ καλησπερίσῃ.
Ἄδεια, καὶ τὴν ἀνέβαινα, καὶ γύρω καὶ ἡ στιγμὴ
κι ὅλα ἦταν ἄδεια κ' ἔρημα, μαῦρα, ἢ ψυχὴ καὶ ἡ φύση.

73

Τῆς ἀλήθειας ποῦ θὰ βροῦμε τὸ φανερωμό;
Στὸν Ὀλυμπο; Στὸ Γολγοθά;
Ἢ στὸ χορὸ τοῦ ἐλεύθερου ἢ στοῦ σκλάβου τὸ δαρμό
Στὴ δροσόπνοη τὴν αὔρα; στὸ κρασί ποὺ μεθᾶ;

Στὸν κόσμον ἢ στὸ βιβλίον ζητᾶς τὸ λύγισμα τῆς ἡδονῆς.
Ποιὸς θὰ σοῦ βρέξῃ στὴν ἐρμιά σου τ' οὐρανοῦ τὸ μάνα ;
Οἱ ποὺ σ' ἀγγίζουν ἰδεατοὶ καημοὶ καὶ δίχως νὰ πονῆς,
ἢ στὴ σκηνή της ποὺ σὲ καίει γυμνὴ ἢ χαλκόστηθη Τσιγ-
[γάνα ;

Γενέθλια. Στὸ τραπέζι μου τὸ ἄδειο γυαλένιο βάζο
τοῦ κάκου τ' ἄνθια καρτερεῖ. Γενάρης. Ἐξω οὐρλιάζει
καὶ ἡ μπόρα. Ἐτσι θὰ τόδερναν βροχή, ἄνεμος, χαλάζει
τὸ σπίτι, ὅταν γεννήθηκα. Καὶ μόνος, καὶ ρεμβάζω.

Ἐσεῖς ποὺ μὲ γεννήσατε δὲν εἶχατε ζωγράφο
στὴ ζωῇ, καὶ ἀπὸ καιρὸ νεκροὶ δὲν ἔχετε οὔτε τάφο.
Μήτε φαντάσματα εἶστε πιά οὔτε ὄνειρα. Μαζί σας
πῶς εἶμαι τώρα, ἀσπρόμαλλος, τὸ ἀκάλεστο παιδί σας;

Ἄκόμα ὡς πότε θὰ περπατῶ στὴ στράτα ;
Ὅλο ἀγναντεύω, γυρεύω, κάτω, ἐπάνω,
μπρός, πίσω, γύρω, στὸ χέρι μου δὲν πιάνω
τίποτε. Δός μου πιά νὰ σταθῶ.

— Περπάτα !

Είπες. Τὸ σπῖτι βρόντηξε κι ἀπὸ τὸ δυνατὸ σου το ὄχι.
Πιὸ δυνατὸς ὁ ἀντίμαχος, μάταιοι κ' οἱ λογισμοὶ ποῦ
[κλώθεις.
Μέσ' στὴν ἰδέα σου γέρικη, σάβανο ὡς νὰ ἦταν, ἐδιπλώθης,
καὶ σόπασες ἀνάμελη, σὰ σκύλα γριά, καὶ σὲ μιὰ κώχη.

Γκρίζε, περίχαρο γιατί, σὲ μιὰ γωνιά σ' εἶχαν ξεχάσει,
καὶ πρῶτος καὶ σὲ χაίῃδεψα, κ' ἔπαιξα, ἀδέρφι σου, μαζί
[σου.

Πῶς χάραξε ἰλαρὸ ἓνα φῶς μέσ' ἀπ' τὴ σκοτεινὴ ὕπαρξή
[σου!

Σὲ πῆραν ὅτι ἀνέβαινες ἀργὰ πρὸς τὴν πικρὴ μου πλάση.

Τὴ μαύρη γάτα γλύτωσε καὶ ἡ καλοσύνη καὶ ἡ σπλα-
[χνιά σου,
κάτι, σὰν πίστη, ἀσάλευτο τ' ἄθλιο κορμί της φωτο-
[ντύνει,
καὶ ἀτάραχη καὶ ἀμίλητη δὲ ζῆ παρὰ στὰ γόνατά σου.
Γιὰ ιδέες. Ἡ εὐγνωμοσύνη της δὲν εἶναι ἀνθρώπου εὐ-
[γνωμοσύνη.

Ἡ μαύρη γάτα πὸν κυρά της νὰ ἔβρη ἐσένα εὐτύχησε,
τοῦ θανάτου ὅταν ἔννοιωσε νὰ τὴ σκεπάζ' ἡ σκιά,
περήφανη κ' εὐγενική καὶ μυστική, μακρὰ
σὲ μιὰ γωνιὰ ἀποτραβηχτὴ σιγὰ κι ἀλύπητα ξεψύχησε.

Ποιήτρια, καὶ σ' ἀνάθρεψαν Οὐγκώ, Εὐριπίδης καὶ Πε-
[τράρχης
καὶ σὲ στεφάνωσαν κ' οἱ ἐννιά, μὲ τὸν Ἀπόλλωνα Πιε-
[ρίδες,
τὸ ξέρω.

Σὲ καταφρονῶ, γιὰ μένα δὲν ὑπάρχεις,
γιατὶ ἐμπρός σου ὅταν πέρασα, δὲ μ' ἔννοιωσες, δὲ μ' εἶδες.

Βέβαια, μετέωρο κ' ἡ εὐτυχία δὲν πέφτει ἀπὸ τὰ μισου-
 [ράνια,
 σὲ μιᾶς στιγμῆς εὐχάριστης τὸ ρεμβασμὸ τὴν ἀπαντοῦμε,
 στὸ πρῶτο κάπνισμα τὸ πρωῖ, σ' ἑνὸς τρελοῦ βραδιοῦ σαμ-
 [πάνια,
 σ' ἓνα γυναίκειο πόδι ὠραῖο, στ' ἄδολο ζῶο ποὺ τ' ἀγα-
 [ποῦμε.

Ἄπο τοῦ πέλαου τοὺς βυθοὺς τ' ἄγαλμα ἀρχαῖο, σὰ νέο
[πῶς βγαίνει !
Χάλκινο, ὠραῖο, θεός ! Ποιὸς θεός ; Ὅποιοις. Ἡ Τέχνη, καὶ
[θριαμβεύει.
Ἔτσι καὶ μιὰ καὶ ἀπὸ καιροῦς ἰδέα στὰ τρῖσβαθα κρυμ-
[μένη
ξανατινάσσεται στὴ ζωὴ κι ὁ κόσμος τὴν ξαναλατρεύει.

Μ' ἓνα τετράστιχο ξεσπᾶς, ὦ λυρική μου φαντασία,
τρελὸς μὲ μιὰ ματιά, καθὼς μὲ τὴν Ἐλεονώρα ὁ Τάσσος,
τοῦ Δὸν Ζουὰν σ' ἓνα χάρδεμα χαίρομαι τὴν ἀκολασία,
καὶ στὸ ποτήρι ἓνας ἀνθὸς φαντάζει μοῦ σὰν ἓνα δάσος.

ὦ παραμύθι σοφὸ ἐσύ, τυφλὲ Ἄργε ἐσύ, Ἱστορία,
στῶν ταπεινῶν τὸ μέτρομα κι ἀνίσως μὲ ἀπαντήσης,
θὰ μοῦ φυλάξης τ' ὄνομα σὲ μιὰ γραμμὴ σου κρύα,
ἢ τ' ὄνομά μου ἀμίλητα περνώντας θὰ τὸ σβύσης;

Στοῦ ξένου κι ἂν σοῦ γράφτηκε ζυγοῦ νὰ πέσης τὸν Και-
[άδα,
σκλάβα ἢ κυρά, εἶς' ἀθάνατη, Ῥόδος, γιατί κ' ἐσὺ εἶς' Ἐλ-
[λάδα
μ' ὅλα τὰ Δωδεκάνησα. Πικρὴ εἶν' ἡ μοῖρα σου, μὰ ὠραία.
Προσφυγοπούλα Ρήγισσα στὸν ἥλιο σου ἡ Μεγάλῃ Ἰδέα.

Ὅ,τι κι ἂν εἶσαι, πρόσωπο τῆς γῆς, τοῦ μύθου ταῖρι,
σπιθοβολιά, δροσοσταλιά, πάθος, ἀρρώστια, ἰδέα,
πῶς μοῦ λαξεύεις τὴ στροφή, κινώντας μου τὸ χέρι,
τέχνη, τοῦ Ἀγγέλικοῦ ἄγγελε, παρθένα Ταναγραία !

Φιλόσοφε, τὶς φανταχτὲς τῶν ιδεῶν λεγεῶνες
στρατηγικὰ τὶς ἔστησες μὲ τέχνη ποιά καὶ πόση!
Πρὶν ἀπὸ σέ, ἴσκιοι ἄπιαστοι, μοῦ εἶχαν τὸ νοῦ θαμπώσει
καὶ τώρα σκόρπιες κρεμαστὲς τοῦ τοίχου μου εἶναι εἰκόνες.

Τὰ χίλια μύρια λούλουδα στὸ περιβόλι ἐκεῖ ποὺ ἀνθοῦν,
καθὼς μοῦ γλυκοσάλευαν τὰ μικροκάμωτα κεφάλια,
στὴ συντροφιά τους θάρρεψα πὼς μὲ καλοῦν ἀγάλια ἀγά-
[λια
κάποια κρυφὰ παράπονά τους νὰ μοῦ ἐμπιστευθοῦν.

Σὰν παραμίλημα τὸ μίλημά σου, κ' ἡ ἄρμονία
λεοπαρδικὴ στὶς φλέβες σου, καὶ κάποτε σὲ καίει.
Κι ἂν εἶναι συμφορὰ ἢ ζωή, τῆς ζωῆς κ' ἡ ἀγωνία
μέσα στὸ δράμα της καὶ μέσα στὴν ψυχὴ σου κλαίει.

Φέρτε με στὰ καλοῖσκιωτα τῆς νιότης μου λιοστάσια,
στὰ ὀλόχρυσα σπάρτα κοντά, στὰ καταπράσινα τ' ἀμπέλια
νὰ ξαναἰδῶ στὶς κερασιές ἐπάνω τὰ κεράσια,
καὶ οἱ λιγερὲς νὰ τὰ τρυγοῦν, στ' αὐτιά κρεμώντας τα,
[ὅλες γέλια.

Μέσα στήν τέφρα τῶν ὠχρῶν πιά τραγουδιῶν τῶν κρύων
κάποιοι καημοὶ σπιθοβολοῦν ἀκόμα,
καί, ὦ στίχε μελαγχολικέ, ταράξεις μου τὸ στόμα :
« Ἐκεῖ εἰς βράχον ἔρημον ἐφύτρωσεν ἓν ἶον... »

Σ' ἔκραξα νύχτα στὰ ὄνειρα τὰ πλάνα,
καὶ ἀνοιχτομάτης μὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλιοῦ·
Μοῦσα μου Τερψιχόρη, βρυσσομάννα
τοῦ πόθου, στὴ χαρὰ τοῦ ἀκρογιαλιοῦ...

Ὅ,τι ἀπὸ σὲ ἀποθύμησα καὶ γύρεψα καὶ πῆρα,
θεά, ἢ πορφύρα σου δὲν εἶναι, οὔτε ἢ χρυσή σου λύρα.
Εἶναι ποὺ σ' ἔβαλα νὰ πῆς μὲ τὴ δική σου γλῶσσα
τὰ κρίματά μου, κρίματα θνητοῦ καὶ πάθη, πόσα!

Τὴν ἴδια μέρα κι ὁ ἔρωτας, ἡ ἀρρώστια, ἡ τρέλα, ἡ πλήξη,
[ἡ φτώχεια,
κάμανε τὰ ἴδια νὰ δοθοῦν στοῦ Χάρου ἔξη κορμιὰ τὰ βρόχια.
Ἄπὸ τὸ βόλι, τὴ θηλειά, τὴ θάλασσα, καὶ τὴ στρυχνίνη
στὸν ὕπνο τὸν ἀξύπνητο στρωμένη καθενὸς ἡ κλίνη.

Κόσμοι κι ἀλλάζουν και περνοῦν. Τί λές; Ὁ κόσμος δὲν ἀλ-
 [λάζει.
 Πάντα ροδόσταμο ἢ χαρὰ και πάντα ἢ συμφορὰ χαλάζει.
 Για τὴ θυσία, και μάρτυρες, για ὅ,τι συμφέρει, και κουρ-
 [σάροι.
 Και πάντα κι ἄθεοι, κι ἄπιστοι, θρησκείες, λατρεῖες, ἔρω-
 [τες, Χάροι.

—Δὲν ἀξίξω τίποτε.

— Ἀπορεῖς ;

μὴν ξαφνίζεσαι, θ' ἀξίξῃς κάτι
κι ὅσο φτάνει γιὰ νὰ τὸ χαρῆς
τὸ ποὺ χτίζεται γιὰ σὲ παλάτι.

Τὴν πλαστικὴν ἐντέλεια ἐσὺ μπορεῖ νὰ μὴ τὴν ξέρῃς,
ὅμως τὴ χάρη ἀσύγκριτη κρατᾶς καὶ τὴν προσφέρεις.
Καὶ κάποιο γέλιο τῆς στιγμῆς ποὺ σοῦ ξεφεύγει θὰ ἦτον
ἢ ζήλια, ἀνίσως τ' ἄκουγαν, καὶ τῶν τριῶν Χαρίτων.

Στὸν τόπο πού βρίσκομαι σὰ νὰ εἶν' ὅλοι οἱ τόποι,
δὲν ξέρω, ἢ Πολύμνια μοῦ γίνετ' Εὐρώπη,
κ' ἐκεῖ πὸ ἀργοπάτητος ἢ ἀσάλευτος εἶμαι,
πλατιὰ φτερὰ σειώντας τα γόης ξένος καλεῖ με.

Κ' ἐσὺ μὲ τὴν εὐλαβικὴν στὰ πάντα ἔμπρὸς γονυκλισία,
τὸ γέλασμά σου τραγικὸ καὶ τ' ὄρφικὸ βιολί σου ἀπάτη,
σκέλεθρο, νύφης φόρεμα σὲ κρύβει, τὸ ἄσελγο τὸ μάτι
τῆς Λιβιδῶς φέγγει στὰ μάτια σου ἀγιοκέρι, Ὑποκρισία!

Στὴ ζωὴ, στὸ μνήμα τ' ὄνομα κούφιο, ὅσο καὶ μεγάλο.
Δόξα κι ἀλήθεια κι ἀρετὴ δὲν ἔχει τίποτ' ἄλλο
σὰν τὴ στιγμὴ τοῦ σιωπηλοῦ δάκρουου στὰ μάτια ποῦ μοῦ
[δίνει
περνώντας καὶ φιλώντας με παρθένα μάννα ἢ Καλοσύνη.

Σὰ νὰ σὲ βλέπω γιὰ πρώτη φορὰ
κάθε φορὰ πὸ εἶς' ἔμπρός μου.
Λάμπανε κι ἄλλη φορὰ ἔτσι χλωρὰ
τ' ἄνθια, τὰ νιάτα τοῦ κόσμου ;

Ἐκ τῶν ἰδίων Χάρες τρεῖς, καὶ ἀπ' τῶν ἐννιᾶ Παρθένες
τῆς Φαντασίας οἱ χώρες πάντα ζοῦν κυβερνημέναι.
Ἰδίας ματιές, χιλιόειπωτα λόγια ριχτά, ἕνα ἕνα,
τὰ φέρνεις, Ἐρατώ, σ' ἐμᾶς πρωτόβγαλτη, νέα γένα.

Ἄπάνου ἀπὸ τὰ χρόνια σου νὰ ὑπάρχῃς, καὶ μαζὶ
μεστὴ καὶ ἀπ' ὅλα σου τὰ χρόνια ἡ σκέψη νὰ σὲ ζῆ,
καὶ ἡ νιότη ποὺ δὲν τὴν κρατᾷς πιά μέσ' στὴν ἀγκαλιά σου
καὶ ξένη, σὰ γονατιστὴ νὰ στέκεται μπροστά σου.

Τοῦ ὄνείρου καὶ τῆς μοναξιᾶς μοναχοθυγατέρα,
καὶ ἡ μοναξιὰ καὶ τ' ὄνειρο φέραν κ' ἐμὲ ἐδῶ πέρα.
Καλή, γλυκειὰ καὶ ἡ συντροφιά, μὰ κοίτα ! στὴ γωνιά μας
ἀγαθοδαίμονας μᾶς βλέπει ἡ διπλομοναξιὰ μας.

— Τὰ χρώματα εἶν' ἀκόλαστα, παρθένα εἶν' ἡ γραμμὴ-
Καρτεροῦν πρόσωπα, οὐρανοί, τὰ σπίτια, τὰ τοπία.
Τί δένει τὸ χρωστήρα σου; Πῶς δὲν ξεσπᾶς, ὀρμή;
Κυνηγᾶς ἄπιαστο ποιὸν ἴσκιο;

— Τὴν πρωτοτυπία.

Πρωτοτυπία. Ἡ μάγισσα δὲν εἶναι γιὰ τοὺς κυνηγοὺς,
δὲν πιάνεται σὰν τὰ περδίκια, σὰν καὶ τοὺς λαγούς.
Ἄγρευτη, τὸ διαλεχτὸ γυρεύει, σὰν τὸν πιάνει
στὰ βρόγια της, καὶ τρώγοντας, τοῦ πάει τὴ δόξα γιὰ στε-
[φάνι.

Συμπάθειες κάποιες — πόθος; πόνος; θαυμασμός; —
τὸν ποῦ συμπαθᾶν τὸν μεγαλώνουν.

Σά χάρη θεία κι ὁ λόγος σου, καρδιὰ καὶ λογισμός.

Κι ὅσα χοϊκά, φτερὰ γαλάζια μοῦ τὰ ἐξαϋλώνουν.

Ξένες μοῦ εἶν' ὅλες οἱ θρησκευεῖες. Μονάχα μιὰ μοῦ μένει,
χωρὶς Πιστεύω, οὔτ' ὄνομα, μήτε φωνή, — θρησκεία,
σ' ἓνα τραγοῦδι, σιωπηλὸ κι αὐτό, λιβανισμένη :
Νὰ ζῶ μὲ τὴν ἀνάμνηση καὶ μὲ τὴν προσδοκία.

Σὰ χτυπημένο εἶσαι πουλί στοῦ κυνηγοῦ τὸ χέρι,
καὶ σὲ σπαράζ' ἡ ἀπαρνησιὰ καὶ λυώνεις, νεκροκέρι.
Πάει κ' ἡ στερνὴ παρηγοριὰ πὼς εἶσαι μόνη, ἡ μόνη;
Ἄλλο τὸ φίδι τῆς ἐρμιᾶς κι ἄλλο τῆς μοναξιᾶς τ' ἀηδόني.

Ψυχή, και οί λύρες τῶν ποιητῶν τώρα σὲ γέρνουν και
 [κοιμᾶσαι.
 Ξύπνα κι ἀντρείψε στους ρυθμούς τῶν προφητῶν και
 [τῶν Αἰσχύλων,
 σὲ περιμένει ὁ Πίνδαρος... Καὶ ὦ Πλούταρχε τῶν Παραλλή-
 [λων,
 ρωμαῖος, ξεχάνομαι—κι ἄς καῖ τὸ χέρι μου—διαβάζον-
 [τάς σε.

Ἐργάτη, ὀκνὸς ὅταν περνῶ πρὸς τὴν σὲ κοιτάζω,
ντροπαλὰ στέκω, εὐλαβικά, καὶ σὰ νὰ τὰ δοξάζω,
μὲ τῆς δουλειᾶς τὸν κάματο καὶ μὲ τὸν ἴδρωτά σου
μυρωμένα τὸ μαῦρο σου ψωμί καὶ τὴν ἐλιά σου.

Ἡ ἀπόλαψη, ὁ παρᾶς, ἡ γύμνια. Σπλάχνα τους, τεχνίτες
πόρνη, φονιάς, βιαστής, ληστής, ἀλκοολικός, οἱ ἀλῆτες.
Παραμερίζουνε μπροστά τους ὕαινες, λύκοι, ταῦροι.
Καὶ ὑπάρχουν κάποιοι λογισμοὶ καὶ πιὸ ἄγριοι καὶ πιὸ
[μαῦροι.

Στῆς νύχτας τὸ γοργόνειρο καὶ σὲ μιὰ σκέψη μας διαβαίνει
πολλὲς φορὲς ὀλάκερη ζωὴ κ' ἢ ἀπέραντη οἰκουμένη.

Στὸν τετράδιπλο στίχο του κ' ἕνας ποιητῆς μπορεῖ νὰ

[κλείση

τοῦ Ντάντε ὅλη τὴν Κόλαση κι ὅλο τὸ λυρικό μεθύσι.

Φλογέρα τοῦ βουνοῦ, κι ἀπὸ τὴν Ἡπειρο ὡς τὴν Κρήτη,
καθάρια κελαῖδεϊ κ' ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ μαζί σου.
Πῶς ἡ ἀδασκάλευτη κ' ἡ ἀπλὴ ξαφνίζει μουσικὴ σου
τὴν ἄρπα ὅπου σοφὰ τὰ χέρια παίζουν τοῦ τεχνίτη !

Στὴν ἀργατιά, στὴ χωρατιά τὸ χιόνι, ἢ γρίππη, ἢ πείνα,
[οἱ λύκοι,
ποτάμια, πέλαγα, στεριές, ξολοθρεμὸς καὶ φρίκη,
Χειμῶνας ἄγριος. Κ' ἢ φωτιά, καλοκαιριά στὴν κάμαρά μου.
Ντρέπομαι γιὰ τὴ ζέστα μου καὶ γιὰ τὴν ἀνθρωπιὰ μου.

Ἐργάτη, εἶδα τὸ δίκιο σου κ' ἔλεα νὰ ξεκινήσω
νὰ σταθῶ πλάϊ σου... Μιὰ φωνὴ μου ἔκραζε πάντα :
[Πίσω!

Νά ἦταν τὸ αἷμα μέσα μου ποὺ ρέει τοῦ νοικοκύρη;
Νά ἦταν ἡ Μοῦσα ρηγικὸ ποὺ μου' δωκε ψαλτῆρι;

Καὶ ζῶ μὲ τὴν ἀφροντισιὰ καὶ τῆς συμπάθειας καὶ τοῦ
[ψόγου,
πετραρχικός, καὶ μὲ τὸ *Freud* ψυχαναλυτικός,
καὶ σμίγει μέσ' στὰ βάθη μου δαίμονας—ἀγαθός; κακός;—
τῆς κόρης τὸ χαμόγελο, τὸ φρύμασμα τοῦ ἀλόγου.

Στὸ βράχο δετός, κάρφωνε στὸν ὠκεανὸ τὰ βλέμματα,
μόνοι ἑνὸς ὕμνου ἀπόμεναν τὰ κύματα διαλαλητάδες :

**Στὸ κεφάλι του πόσα στέμματα,
καὶ στὰ πόδια του πόσοι βασιλιάδες !**

—Στῆς λύρας τὸ ἱερό, τὰ κοσμικά, τῆς Ἀγορᾶς
τὸ χέρι σου τὰ περιγέλια καὶ τὰ χάλια μπάζει.

—Μπᾶ ! Λειτουργὸς τῆς ὁμορφιᾶς καὶ τῆς χαρᾶς
τὰ πάντα καὶ τ' ἀνίερα ὁ ρυθμὸς τ' ἀγιάζει.

Ὁμορφιά, ποίηση δὲν ὑπάρχουν, μόνος ὑπάρχει
νά! ὁ ποιητής· ὅλα γιὰ τὸ τραγούδι τοῦ κανονάρχου,
στὸν οὐρανὸ τοῦ φέρνουν κ' ἐκείνου χαρὰ πολλή,
πιὸ πολλὴ ἀκόμα κι ἀπ' τοὺς δικαίους οἱ ἁμαρτωλοί.

ὦ Μάγδα, ἀπὸ τ' ὀλόχλωρο χωριό σου ὁ λογισμός σου
κι ἂν εἶναι κι ὅμοια ὀλόχλωρος, πάει καὶ πολὺ πιὸ πέρα.
Ντροπὴ στὸν ἄκριτο κριτὴ, δόξα στ' ἄγνωρο φῶς σου!
Γιὰ σένα, τὸ εἶπες, ὁ ποιητὴς σου εἶναι «ἡ νυχτιὰ καὶ ἡ
[μέρα.]»

Φιλόσοφε, ἔλεες : "Εμποδο τὰ μάτια εἶναι στὸ νοῦ ἐδῶ
[κάτου,
τὶ ὁ νοῦς δὲν ξέρει σύνορα, μήτε σταθμὸ στὸ κοίταμά του.
"Α ! τῆς σοφίας σου καὶ οἱ καιροὶ δὲν ἄφησαν παρὰ κομ-
[μάτια,
μὰ ὁ νοῦς μου ἀκέραιο βλέπει σε στοῦ ἀπείρου ἀπέραντο τὰ
[πλάτια.

Σὲ μιὰ γωνιά ζητιάνος γέρος, βόγγος ἢ φωνή του,
περνοῦσα, γύρω μου ἢ χιονιά, χειμώνας, βάρη! καταλυτής.
«Φτωχὸς φτωχόνε συμπονεῖ» κάπου μᾶς τό εἶπες ὁ ποιη-
[τής.

Ἐκλαψε ὁ γέρος παίρνοντας, καὶ δάκρυσα μαζί του.

Καί μ' ὄλο σου τὸ λύγισμα τὸ μελαγχολικόν,
καί μ' ὄλο σου τὸ φτέρωμα στὸ μουσικὸ μεθύσι,
κρουνὸς ἐσὺ καὶ τ' ἄνοιγμά σου ξαφνικὸ
στοῦ τραγουδιοῦ τῆ βρῦση.

Δέντρο. Οὔτε φύλλα, οὔτε λουλούδια, ὑψώνεις κλώνια, κορ-
 [φή σου, ὅ,τι
 σοῦ μένει, σὰ ζωγραφισμένο, στοῦ ἡλίου τὰ φιλιά.
 Τὴ λιγερὴ, μαυριδερὴ, λιγνὴ σου, εὐγενικιὰ γυμνότη
 σοῦ τὴ ζηλεύει ἢ φουντωμένη, ὀλανθισμένη μυγδαλιά.

Ὅσο στὰ βάθῃ πᾶς καὶ σβείς κι ὅσο οἱ καιροὶ γοργοπερνᾶν
καὶ τοῦτοι σὲ λησμόνησαν κ' ἐκεῖνοι σὲ καταφρονᾶν,
φρέσκος μπροστά μου τόσο ζῆς, τόσο ἡ καρδιά μου ἐσὲ σι-
μώνει.

Σὰν τὸ κρασι καὶ ὁ ποιητῆς ὅσο παλιώνει, δυναμώνει.

Πρωϊ. Τὰ πουλιά, καὶ τὰ σπουργίτια λάλα καὶ τὰ χελιδόνια,
πῶς τὰ ξυπνᾶν ἐρωτικά τὰ πικραμένα μου τὰ χρόνια!
Μὰ νά! Πνιγμένη ἄκου μακρὰ μιᾶς ἐκκλησιᾶς καμπάνα,
γόος ἀπὸ μιὰ πὺν ξεψυχᾶ, στὴν ὑπνοφαντασιά μου, μάννα.

Σὲ θρυλικούς ἥρωες κινάει γιὰ νὰ προσφέρει τὴ θυσία
μὲ νέους ρυθμούς καὶ μὲ ψαλμούς μακρόστιχους ἢ Φαν-
[τασία.

Ἐκ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ ποιὰ στὸ βωμὸ ὀδηγήτρα Μοῦσα ;
Μιὰ ταπεινὴ καὶ μιὰ γλυκειά, καὶ ἡ νιότη καὶ ἡ μαυρομα-
[τοῦσα.

Τὰ νυχτολούλουδα κοιμοῦνται ἀμύριστα ὅλη μέρα,
 κ' ἐγὼ καὶ ἀργὸς καὶ ἀδιάφορος καὶ πλάϊ τους καὶ μπρο-
 [στά τους.

Μὰ νὰ ἦ βραδιά, καὶ σὰν Ἄνάστα κάποιου Θεοῦ, στὸν
 [ἀέρα,
 στὴν ἀνθήση καὶ στὴν ψυχὴ τὸ μοσχοβόλημά τους.

Γαληνεμένη, άπάρθενη, καθάρια ιδέα, κι άναστατώνει,
πυρώνει νοῦ, καρδιά, βουλή, στους γύρους τοῦ καιροῦ.
Τοῦ άγνοῦ τὸ κατρακύλημα, τοῦ διάφανου νεροῦ
ποῦ άφρίζοντας κι άσπρίζοντας τὴ διαφανάδα του θολώνει.

Καρδιά γυναικεία, γνώμη αντρική, παιδική χαρά!
Σὰ νεραϊδόκοσμα ἄπιαστα, θεῖες ξωτικές, τὰ τρία,
μῆτε σᾶς δένουν τὰ κλουβιά, οὔτε φεύγετε, φτερά,
τοῦ ἄορατου ἀπλησίαστου τραγική μου λατρεία!

Ὀλύμπιε, ποὺ τὴν ἔκαμες Ἀθήνα τὴ Βαϊμάρη!
Κι ὅπ' ὄλων τῶν ὠραῖα σοφῶν πλασμάτων σου τὴ χάρη,
φῶς χωριστό, μιὰ εἰκόνα σου στὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου
[ἐμπρός:
ἓνας ροδοστεφάνωτος ἀπάνου σὲ κορφὴ σταυρός.

Ἔνα γαλάζιο ἀπόκομμα, κι ἀπάνου—μόλις τὰ διακρίνεις—
δυὸ ἀραχνοσύγνεφα τὸ χάος μοῦ φέρουν ὅλου τ' οὐρανοῦ,
καὶ μοῦ ξυπνᾶ κ' ἐντός μου ἡ πλάση ἡ μικροσκοπικὴ τοῦ
[νοῦ
τὸ πρόβλημα ὄραματικὸ τῆς ἀπεραντοσύνης.

Κλείσε με, ἀλύγιστο κλουβὶ τῶν ἐβδομῆντα μου χρονῶ!
Μέσ' ἀπ' τὸν ἀτσαλένιο σου κύκλο ἢ ψυχὴ μου σὰ θὰ βγῆ,
σὲ νέας μιᾶς ὑπαρξῆς νὰ μὴ γυρίσῃ πιά τὴν ὅποια αὐγὴ!
Δόστε με στῆς ἀνυπαρξίας τὸν ἀλογόριαστο οὐρανό.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ὁ 1ος στίχος τοῦ τετραστίχου 88 ἄς ἀναγνωσθῇ:

Στοῦ ξένου κι ἂν σοῦ γράφτηκε, Ρόδος, νὰ πέσης τὸν

Καιάδα

